

CARACTERÍSTIQUES DEL VERB LLATÍ. EL PRESENT D'INDICATIU.

Característiques del verb llatí.

Enunciat.

En llatí els verbs presenten un **enunciat** que ens dóna totes les arrels necessàries o temes per poder-lo conjugar. L'enunciat verbal consta de 5 formes diferents:

1a p sg present indicatiu actiu	2a p sg present indicatiu actiu	Infinitiu present actiu	1a p sg perfet indicatiu actiu	Supí	Conjugació
amo	amas	amare	amaui	amatum	1
habeo	habes	habere	habui	habitum	2
mitto	mittis	mittere	mihi	missum	3
audio	audis	audire	audiui	auditum	4
capió	capis	capere	cepi	captum	3 (mixta)

La primera forma de l'enunciat és la que dóna nom al verb i amb la qual apareixen al diccionari.

Els tres temes/arrels invariables que tenen són:

-Tema de present: tres primeres formes. Utilitzada per conjugar present, l'imperfet i el futur.

Per obtenir-lo: treure -o a la primera forma per a totes les conjugacions, excepte per la 1a. En aquest cas, anar a la segona forma i treure -s.

-Tema de perfet: quarta forma. Utilitzada per conjugar perfet, plusquamperfet i futur perfet.

Per obtenir-lo: treure -i a la quarta forma.

-Tema de supí: cinquena forma. Utilitzada per conjugar algunes formes passives i participis.

Per obtenir-lo: treure -um a la cinquena forma.

Conjugació.

Per reconèixer la conjugació a la qual pertany un verb llatí, s'han d'observar les tres primeres formes de l'enunciat. Hi ha cinc conjugacions que es diferencien per l'acabament de la seva arrel o tema.

1a- verbs de tema/arrel acabada en -a.

2a- vebs de tema/arrel acabada en -e.

3a- verbs de tema/arrel acabada en consonant.

4a- verbs de tema/arrel acabada en -ī.

3a (mixta)- verbs de tema/arrel acabada en -ī.

Els verbs de la 3a i 3a mixta són sempre irregulars (les seves diferents arrels varien), per això apareixeran al diccionari amb les tres formes que indiquen els temes: 1a p sg present d'indicatiu, 1a p sg perfet d'indicatiu i supí (1a, 4a i 5a formes de l'enunciat) seguides del

número que indica la conjugació: *mitto, misi, missum 3; capio, cepi, captum 3*.

Els verbs regulars només s'enuncien amb la 1a p sg del present d'indicatiu i la conjugació: *amo 1; habeo 2; audio 4*

Les formes verbals.

Les formes verbals llatines presenten les següents parts:

- Tema o arrel**, que indica el significat del verb.
- Característica temporal modal**, que indica el temps i el mode del verb.
- Desinències**, que indiquen la persona i el nombre i són comunes a la majoria de temps.

1a sg ego	-o/-m	1a pl nos	-mus
2a sg tu	-s	2a pl uos	-tis
3a sg ille/-a	-t	3a pl illi/-ae	-nt

El present d'indicatiu.

El present d'indicatiu es forma amb l'**arrel/tema de present** més les desinències, amb algunes excepcions.

Amo 1	Habeo 2	Mitto, misi, missum 3	Audio 4	Capio 3
am o* ama s ama t ama mus ama tis ama nt	habe o habe s habe t habe mus habe tis habe nt	mitt o mitt i s mitt i t mitt i mus mitt i tis mitt u nt	audi o audi s audi t audi mus audi tis audi u nt*	capi o capi s capi t capi mus capi tis capi u nt*
*contracció de -ao en -o.		3a conjugació: ja que l'arrel acaba en consonant, cal afegir-hi una vocal temàtica. En el present s'usa la -i- , excepte en la 3a p pl que s'usa la -u- .	*Per analogia a la 3a conjugació, s'afegeix la -u- a la 3a p pl.	

El verb *sum*.

El verb *sum* és el verb copulatiu llatí. Presenta una sèrie d'irregularitats importants, per això, a l'hora de conjugarlo no es poden seguir les pautes anteriors.

El seu enunciat és: **sum, es, esse, fui, -**. Es tracta d'un verb que no presenta tema de supí, és a dir, també és un verb defectiu. Presenta dues arrels en el present es- / su-.

Sum, fui, - (irr)
sum
es
est
sumus
estis
sunt